

Orealistiskt vattenprogram drabbar landsbygden

När Sverige tog hem EU:s vattendirektiv så valdes en konfliktfylld väg. Med bristfälligt underlag ska tusentals åtgärder tvingas fram – framförallt på landsbygden. Det handlar bland annat om utrivning av dammar och ett kostsamt åtgärdsbeting för lantbruket. Programmet saknar verklighetsförankring.

EU:s vattendirektiv ska skydda vårt viktiga vatten från föroreningar. Detta är självklarheter för svenskt lantbruk. Vi lever med, av och på naturens villkor och tillgången till rent vatten är en förutsättning i alla våra verksamheter.

Lantbruket har därför bedrivit ett systematiskt vattenvårdsarbete i över fyra decennier. Genom ny kunskap, teknik och bruksmetoder har vi minskat läckaget av näringsämnen och växtskyddsmedel.

En likande förändring har även andra samhällssektorer genomgått.

Läser man åtgärdsprogrammet för vatten, får man dock en helt annan bild. Här beskrivs hotet mot det rena vattnet som akut och det föreslås ett åtgärdsbeting till en kostnad på drygt 24 miljarder kronor. Och allt ska vara klart 2027. I huvudsak handlar det om en teoretisk minskning av läckage av näringsämnen från jordbruket, en återställning av vattendrag, vilket bla berör 14 000 dammar. Samt ombyggnad av tiotusentals enskilda avlopp.

Nu är åtgärdsförslagen ute på remiss och vi tycker det är behäftat med många avgörande problem.

Målbilden orimlig. Den svenska definitionen av god status är alltför högt satt och tar inte hänsyn till det miljöarbete gjorts - och som pågår varje dag.

Underlaget är inte trovärdigt. Många av åtgärderna bygger på beräkningar som inte tar hänsyn till lokala förhållanden. De som tittar på förslagen för sin egen bygd kan därför snabbt hitta direkta felaktigheter. En del av åtgärderna är inte möjliga att genomföra.

Kostnaderna är höga. Det handlar om hundratals miljoner kronor per kommun och jämfört med beräknad miljönytta är kostnaderna mycket höga.

Finansieringen är oklar. Visserligen är Landsbygdsprogrammet en tänkt mottagare av lantbrukets åtgärder, men de pengarna kommer inte räcka till. Dessutom finns åtgärder som saknar finansiering. Och vem ska betala det beting som kommunerna får?

Konsekvenserna är inte analyserade. Hur kommer detta påverka framtidstron och investeringsviljan i svensk matproduktion? Hur påverkas landskapsbild, kulturmiljö och den biologiska mångfalden vid en storskalig utrivning av dammar?

Alla länder har möjlighet att anpassa direktivet till sin verklighet. I Sverige har man dock genat i arbetet och hoppat över flera viktiga steg. Direktivet kräver nämligen delaktighet och dialog med de berörda. Och i likhet med all annan miljölagstiftning så krävs en avvägning mellan olika intressen. Det bryter också mot riksdagen beslut, mot

Vattenförvaltningsförordningen och mot Havs- och Vattenmyndighetens föreskrift som alla tre kräver att de undantagsmöjligheterna som finns ska nyttjas.

De som ska se till att detta verkställs i praktiken - Vattenmyndigheterna – har dock hittills helt ignorerat dessa beställningar när det gäller synen på livsmedelsproduktionen.

Vi i de gröna näringarna vill gå en annan väg.

Vårt framgångsrika vattenarbete började långt innan EU:s vattendirektiv föddes. Vi har gjort stora framsteg och vill fortsätta på den inslagna vägen. Med teknikutveckling, nya brukningsmetoder och rådgivning. Då kan vi kombinera produktion av bra mat, samtidigt som vi värnar vattnet. Vi hoppas därför att politiken – i form av regeringen - återtar kontrollen och gör den avvägning som Vattenmyndigheterna inte klarar av. Det är den väg de flesta andra länder valt.

För att detta ska ske krävs att bland annat kommunerna – i sin roll som remissinstanser – begär att åtgärdsprogrammet överprövas av regeringen.